

USNESENÍ

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Černého, Ph.D., a soudců Mgr. Ladislav Vaško a Mgr. Radima Kadlčáka ve věci

navrhovatelky: **I. B.**, narozená X,
bytem X,
zastoupená JUDr. Mgr. Slavomírem Hrinkem, advokátem,
sídlem Jičínská 2348/10, 130 00 Praha 3,

a

účastníků řízení: 1) **Městský úřad Duchcov**,
sídlem náměstí Republiky 20/5, 419 01 Duchcov,
2) **Otevřeně k všem**,
jednající volebním zmocněncem M. N.,
bytem X
3) **Svoboda a přímá demokracie (SPD)**,
jednající volebním zmocněncem F. M.,
bytem X,
4) **ROZVOJ MOLDAVY A NOVÉHO MĚSTA**,
jednající volebním zmocněncem M. P.,
bytem X,
5) **SPOLU**,
jednající volební zmocněnkyní R. S.,
bytem X,
zastoupený JUDr. Jitkou Hořinovou, advokátkou,
sídlem Trojanova 2022/12, 120 00 Praha 2,

o návrhu na neplatnost opakovaného hlasování a neplatnost voleb do Zastupitelstva obce Moldava konaných dne 7. 1. 2023,

takto:

- I. Návrh se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

1. Navrhovatelka se návrhem doručeným soudu dne 18. 1. 2023, tj. v zákonem stanovené lhůtě, podle § 60 odst. 2 a 3 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „volební zákon“), domáhala určení, že opakované hlasování ve volbách a volby do Zastupitelstva obce Moldava konané dne 7. 1. 2023 jsou neplatné.

Návrh

2. V návrhu navrhovatelka uvedla, že dne 5. 1. 2023 v odpoledních hodinách (cca 17.00 hod.) bylo na úřední desce obecního úřadu Moldava vyvěšeno sdělení o vyškrtnutí některých osob přihlášených k trvalému pobytu v obci Moldava ze stálého seznamu voličů. Oznámení o vyškrtnutí osob ze seznamu voličů bylo jednotlivým osobám odesláno starostkou Ing. Lenkou Novákovou téhož dne. Účelovým zásahem do seznamu voličů, a to uvedeným vyškrtnutím 38 osob a zároveň ponecháním práva volit osobám splňujícím (účelově, subjektivně a svévolně nastavená) kritéria starostky (bez souhlasu zastupitelů) pro vyškrtnutí, došlo k hrubému ovlivnění výsledku voleb. Porušení volebního zákona je o to závažnější, že uplatnění volebního práva vyškrtnutých voličů bylo znemožněno svévolným rozhodnutím jediné osoby, navíc osoby kandidující, s osobním, politickým zájmem na výsledku voleb, a to Ing. Lenky Novákové. Starostka obce Ing. Nováková ze seznamu voličů vyškrtla osoby, které v obci mají trvalý pobyt dlouhodobě, v minulosti do zastupitelstva obce již volily, a dokonce zde vykonávaly funkci starosty obce. Naopak jiné osoby, u nichž lze uvažovat, že v obci dlouhodobě fakticky nežijí, v seznamu voličů starostka ponechala.
3. Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 6/11, o nějž starostka opírá svůj názor, se vztahuje k posuzování příslušnosti občanů k obci z pohledu jejich účelového přihlášení k trvalému pobytu z důvodu získání volebního práva. Na základě tohoto nálezu nelze posuzovat a svévolně škrtnout osoby, které k obci mají dlouhodobý vztah, jsou v obci přihlášeny k trvalému pobytu již dlouhou dobu, a voleb do zastupitelstva se dokonce účastnily již v minulosti. Odůvodnění rozhodnutí o vyškrtnutí osob ze seznamu voličů je tak nezákonné, nesrozumitelné a nepřezkoumatelné. Ústavní soud připustil aktivní postup obecních úřadů ve fázi sestavování seznamu voličů, jimiž mohou předejít zmanipulování voleb obstaráním hlasů účelově přihlášených voličů tím, že osoby hlášené k trvalému pobytu toliko formálně z něho budou vyškrtnuty. Starostka však zcela svévolně rozšířila kritéria daná Ústavním soudem na všechny osoby hlášené k trvalému pobytu, a to bez ohledu na dobu jejich trvalého pobytu a uzurpovala si právo posuzovat, zda je jejich trvalý pobyt formální či materiální. Ze seznamu voličů je zřejmé, že starostka Ing. Nováková ponechala volební právo osobám, které se v obci dlouhodobě nezdržují, avšak mají úzkou (rodinnou) vazbu na osoby kandidující do zastupitelstva. Starostka tak zjevně zvýhodnila vybrané kandidáty, neboť ve volebním seznamu ponechala jejich rodinné příslušníky, přestože tyto osoby dlouhodobě v obci fakticky nežijí. Oproti tomu znevýhodnila ostatní kandidáty, když aplikovala neurčitá kritéria pro vyškrtnutí osob ze seznamu voličů, a navíc tyto posuzovala zcela subjektivně a odlišně vůči jednotlivým osobám.
4. Rozhodnutí o vyškrtnutí osob učinila starostka sama, bez participace dalších osob. Jelikož její rozhodnutí spočívá (pravděpodobně) na materiálním posouzení trvalého bydliště občanů, lze mít za to, že k takovému posouzení není jako samostatná osoba kompetentní. Starostka nerozhodovala o vyškrtnutí osob přihlášených k trvalému pobytu v obci těsně

před konáním voleb, nýbrž i o vyškrtnutí dalších osob, které jsou a byly v obci k trvalému pobytu hlášeny roky. Rozhodnutí ve věci měl přijmout obecní úřad, resp. se na rozhodnutí měl podílet i zástupce starostky. Starostka měla svůj záměr projednat také s členy zastupitelstva. Z vyjádření Ministerstva vnitra ze dne 23. 9. 2022 vyplývá, že starostka byla upozorněna na skutečnost, že volební zákon neupravuje možnost, že by voliče vyškrtnl z vlastního rozhodnutí obecní úřad.

5. Vzhledem k § 28 odst. 2 volebního zákona lze mít dle navrhovatelky za to, že o vyškrtnutí ze seznamu voličů by měl obecní úřad rozhodnout v takové lhůtě, aby volič mohl využít svého práva v tomto ustanovení zakotveným. Starostka učinila rozhodnutí o vyškrtnutí ke dni 5. 1. 2023 k 16:00 hod. Těmto konkrétním voličům tak znemožnila účast na volbách do zastupitelstva obce, aniž by tito měli možnost se jejímu rozhodnutí bránit. Dle navrhovatelky k uzavření seznamu voličů musí být současně zachováno jejich právo požadovat doplnění údajů nebo jejich opravu. Vyškrtnutí voliči mají právo se o svém vyškrtnutí informovat, tj. ověřit, zda je osoba zapsána/vyškrtnuta ze seznamu voličů, nejpozději v úterý dne 3. 1. 2023 před 16:00 hod., resp. pondělí před skončením úředních hodin, aby mohli využít svého práva požadovat doplnění údajů či provedení oprav. Tato lhůta však nebyla pro vyškrtnuté voliče zachována, a byli tak omezeni na výkonu svého volebního práva. Navrhovatelka poukázala i na to, že při nízkém počtu voličů v obci Moldava je jisté, že zásahem starostky došlo k hrubému ovlivnění výsledku voleb.
6. Na podporu svých tvrzení navrhla navrhovatelka k důkazu sdělení Ministerstva vnitra ze dne 11. 11. 2022, č. 341/2022 Sb., o vyhlášení opakovaného hlasování do zastupitelstva obce, dále sdělení o vyškrtnutí některých osob přihlášených k trvalému pobytu v obci Moldava ze dne 5. 1. 2023, vyjádření Ministerstva vnitra ze dne 23. 9. 2022, výslech osob vyškrtnutých ze seznamu voličů, webovou stránku <http://www.moldava.cz/obecni-urad/uredni-hodiny-1/>, zápis o výsledku voleb do zastupitelstva obce ze dne 8. 1. 2023, protest proti zásahu do seznamu voličů, prohlášení předsedy volební komise, prohlášení sdružení ROZVOJ MOLDAVY A NOVÉHO MĚSTA, stížnosti občanů obce, kterým bylo starostkou upřeno právo volit, trestní oznámení na podezření ze spáchání trestného činu maření přípravy a průběhu voleb a referenda podle § 351 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoník.

Vyjádření účastníků řízení

7. Účastník 5) k věci uvedl, že předchozí usnesení zdejšího soudu ze dne 24. 10. 2022, č. j. 115 A 5/2022-29, bylo vydáno na jeho návrh, který byl založen na tvrzení o účelovém přihlašování voličů k trvalému pobytu v obci Moldava do nemovitostí fakticky vlastněných navrhovatelkou, která je i lídryní kandidátní listiny účastníka 3). K účelovému přihlášení osob došlo v období cca 2 až 3 týdny před zahájením prvního hlasování ve volbách (tzn. 23. a 24. 9. 2022), kdy se přihlásilo 23 občanů starších 18 let pouze na dvě různé adresy. Počet obyvatel tak vzrostl cca o jednu šestinu oproti původnímu počtu voličů. Obě nemovitosti jsou ve vlastnictví společnosti DESSYM s. r. o., jejímiž společníky jsou navrhovatelka a Jaroslav Pok [kandidát účastníka 3)]. Obě nemovitosti jsou navíc stavbami ubytovacího zařízení a nemohou sloužit k trvalému bydlení. V daném případě je tedy zápis trvalého pobytu v těchto nemovitostech i porušením § 10 odst. 1 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel.
8. S odkazem na nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 6/11 rozhodl obecní úřad Moldava dne 21. 9. 2022 o vyškrtnutí celkem 46 osob ze stálého seznamu voličů a dne 5. 1. 2023 o

vyškrtnutí celkem 38 osob ze stálého seznamu voličů, kteří již byli vyškrtnuti dne 21. 9. 2022. Přihlášení nových občanů k trvalému pobytu v obci Moldava, včetně těch, kteří se přihlásili krátce před komunálními volbami v minulých letech, bylo pouze snahou ovlivnit volby do obecního zastupitelstva, což je v rozporu s účelem volebního zákona. Dále účastník 5) poukázal na to, že dle právního názoru v usnesení zdejšího soudu č. j. 115 A 5/2022-109 není soud v režimu projednání návrhu na neplatnost voleb či hlasování, oprávněn přezkoumávat důvody, které vedly obecní úřad k vyškrtnutí osob ze stálého seznamu voličů a jeho dodatku. Pokud navrhovatelka uvádí, že i po vyškrtnutí 38 osob ze stálého seznamu voličů zůstaly v seznamu některé osoby, které se podle jejího tvrzení účelově přihlásily k trvalému pobytu v obci Moldava, tak k tomu účastník 5) poznamenal, že se jedná o osoby, které v obci Moldava fakticky žijí. Vzhledem k uvedenému navrhl účastník 5) návrh zamítnout.

9. Na podporu svých tvrzení navrhl účastník 5) k důkazu list vlastnictví č. X pro k. ú. X, výpis z obchodního rejstříku a z evidence skutečných majitelů ke společnosti DESSYM s. r. o., metodické vysvětlivky Českého statistického úřadu, fotografie budovy č.p. X v Moldavě, inzerát na ubytování v budově č. p. X v Moldavě, odkaz na sociální síti Facebook

https://www.facebook.com/marketplace/item/5460367844010749/?ref=search&referral_c od=null&referral_story_type=post&tracking=browse_serp%3A32d28bca-b92e-412c-8b20-65096574a985, sdělení obecního úřadu Moldava ze dne 21. 9. 2022, č. j. OUM/573/2022, sdělení obecního úřadu Moldava ze dne 5. 1. 2023, č. j. OUM/10/2023, příspěvek na sociální síti Facebook uživatele „J. Ř.“ zveřejněný dne 26. 9. 2022, česné prohlášení Ing. D. L., Ph. D., MBA, a Mgr. D. L., ze dne 23. 1. 2023, vyrozumění o provedeném vkladu do katastru nemovitostí ve věci sp. zn. V-6981/2015-509, oznámení o povolení stavby – stavební povolení MD/5094/2020, rozhodnutí obecního úřadu Moldava ze dne 2. 11. 2022, č. j. OUM/522/2021, vyjádření P. M., svědeckou výpověď M. K.

Replika navrhovatelky

10. V replice k vyjádření účastníka 5) navrhovatelka mimo jiné uvedla, že je právem všech voličů do zastupitelstva znát dopředu kritéria, která obecní úřad stanoví pro to, aby osoba zůstala zapsaná v seznamu voličů. A to zejména v situaci, kdy zákon nestanoví jako důvod pro vyškrtnutí krátké trvání trvalého pobytu v obci, nebo dokonce fakticitu pobytu. Na podporu své dosavadní argumentace odkázala na nálezy Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 787/06 a sp. zn. Pl. ÚS 59/10. Dle jejího názoru by mělo být v tomto soudním řízení postaveno najisto, jaká kritéria starostka obce uplatnila pro vyškrtnutí osob ze seznamu voličů, jak tato kritéria hodnotila a jak je aplikovala vůči všem osobám zapsaným v seznamu voličů. Žádná legislativa ani judikatura Ústavního soudu nedává starostce obce právo stanovit si vlastní kritéria pro vyškrtnutí osob ze seznamu voličů, posuzovat formálnost a materiálnost trvalého pobytu u konkrétních osob přihlášených k trvalému pobytu v obci ve smyslu posuzování, jak často se v obci v současné době pohybují, vyskytují, kde pracují, kam dojíždějí za prací apod. Dále navrhla provést dokazování výsledkem starostky, výsledkem zastupitelů obce, přehledem osob zapsaných v seznamu voličů před zásahem starostky, přehledem osob zapsaných v seznamu voličů po zásahu starostky, přehledem trvalého pobytu všech osob zapsaných v seznamu voličů před zásahem starostky obce, dále informacemi o šetření ve věci sp. zn. STC/T/2023 vedené Okresním státním zastupitelstvím v Teplicích.

Volební dokumentace

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

11. Soud si vyžádal volební dokumentaci, z níž mj. zjistil, že ve volebním okrsku č. 1 v obci Moldava měla okrsková volební komise celkem 4 členy. Ze zápisu o průběhu a výsledku hlasování v uvedeném volebním okrsku současně vyplynulo, že při hlasování a zjišťování výsledků hlasování byly okrskové volební komisi podány stížnosti – konkrétně 20 stížností osob na neumožnění hlasovat v opakovaném hlasování do Zastupitelstva obce Moldava konaném dne 7. 1. 2023. Všichni členové okrskové volební komise byli v době vyhotovení zápisu o průběhu a výsledku hlasování přítomni a jeho obsah schválili. Hlasovací lístek s volebními výsledky, tj. počty hlasů pro jednotlivé strany a kandidáty, také podepsali všichni členové okrskové volební komise. V zápisu o výsledku voleb do zastupitelstva obce a v zápisu o průběhu a výsledku hlasování v dotčeném volebním okrsku se zároveň uvádí, že celkový počet osob zapsaných ve výpisech seznamu voličů a jejich dodatků byl 115. Ve volební dokumentaci se též nachází sdělení Obecního úřadu Moldava ze dne 5. 1. 2023, č. j. OUM/10/2023, v němž bylo směrem k okrskové volební komisi uvedeno, že ve stálém seznamu voličů jsou zapsány osoby, které nemají volební právo, a proto se obecní úřad jako příslušný orgán k vedení stálého seznamu voličů rozhodl tuto skutečnost napravit a uvést stav seznamu voličů do souladu s právem a fakticitou. K tomu obecní úřad odkázal na nálezy Ústavního soudu ze dne 4. 5. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 6/11, a usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 24. 10. 2022, č. j. 115 A 5/2022-109. Dle tohoto sdělení tak bylo na základě § 28 volebního zákona ze seznamu voličů vyškrtáno 38 osob, které byly v předmětném sdělení specifikovány jménem, příjmením a místem trvalého pobytu, přičemž jim nemělo být umožněno hlasovat v opakovaném hlasování do Zastupitelstva obce Moldava. Tomuto sdělení poté odpovídá též výpis ze stálého seznamu voličů, který obsahuje 149 osob, avšak u 37 osob byl v tomto výpisu uveden záznam o překážce volebního práva „ÚS 6/11, 4.5.11“. Dále je ve volební dokumentaci obsažen dodatek stálého seznamu voličů, který obsahuje 4 osoby, avšak je v něm u jedné osoby rovněž uveden záznam o překážce volebního práva „ÚS 6/11, 4.5.11“.

Posouzení věci soudem

12. Podle § 90 odst. 1 s. ř. s. se může za podmínek stanovených zvláštními zákony občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta. Tímto zvláštním zákonem je volební zákon, podle jehož § 60 odst. 1 se podáním návrhu na neplatnost hlasování, na neplatnost voleb nebo na neplatnost volby kandidáta může domáhat ochrany u soudu každá osoba zapsaná do seznamu voličů ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva obce volen, jakož i každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva, přičemž návrh je třeba podat nejpozději deset dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí.
13. Před vlastním meritorním projednáním podaného návrhu se soud nejprve zabýval tím, zda nejsou dány nějaké překážky, které by mu bránily o předmětném návrhu věcně rozhodnout. Dospěl přitom k závěru, že žádné takové překážky nejsou dány, neboť návrh byl podán u věcně a místně příslušného soudu v zákonem stanovené desetidenní lhůtě po vyhlášení výsledků voleb a navrhovatelka je k podání návrhu aktivně legitimována, neboť je osobou zapsanou do seznamu voličů ve volebním okrsku č. 1 ve volbách do Zastupitelstva obce Moldava.

14. Navrhovatelka se domáhala vyslovení neplatnosti opakovaného hlasování a neplatnosti voleb do zastupitelstva. V souladu s § 90 odst. 2 větou první s. ř. s. ve spojení s § 60 odst. 1 volebního zákona jsou v řízení o návrhu na neplatnost voleb a neplatnost hlasování účastníky navrhovatel, příslušný volební orgán a politická strana, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, na jejichž kandidátní listině byl uveden kandidát, jehož volba byla napadena. V souladu s aktuální judikaturou Ústavního soudu jsou pak dalšími účastníky řízení všechny volební strany, které v předmětných volbách získaly alespoň jeden mandát (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 3. 2019, sp. zn. III. ÚS 35/19).
15. Soud poukazuje na to, že při přezkumu návrhů podle § 90 s. ř. s. vychází z toho, že základními předpoklady pro vyhovění volební stížnosti je (1) nezákonnost, tj. porušení ustanovení zákona upravujícího volební proces (nemusí jít nutně o volební zákon v užším slova smyslu – srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 7. 2006, č. j. Vol 36/2006-21, publ. pod č. 960/2006 Sb. NSS), (2) vztah mezi touto nezákonností a zvolením kandidáta, jehož zvolení je napadeno, a (3) zásadní intenzita této nezákonnosti hrubě ovlivňující volební výsledky, respektive vyvolávající jejich „zatemnění“ (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2004, č. j. Vol 6/2004-12, publ. pod č. 354/2004 Sb. NSS). Po účinnosti zákona č. 322/2016 Sb., kterým se mění volební zákony a další související zákony, je potom nutné, aby porušení zákona výsledek volby skutečně ovlivnilo (nepostačí potencialita ovlivnění volebních výsledků, s níž na základě tehdejšího znění zákona pracovala starší judikatura). Pro závěr o důvodnosti volební stížnosti je tedy nyní nutné, *„aby bylo v řízení podle § 90 s. ř. s. prokázáno, že došlo k porušení některého zákonného ustanovení upravujícího průběh volebního procesu a že tato protizákonnost ovlivnila (nikoli pouze mohla ovlivnit) výsledek voleb, a to hrubým způsobem“* (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2018 č. j. Vol 16/2018-33, publ. pod č. 3717/2018 Sb. NSS). Je třeba vycházet z principu, že rozhodnutí voličů jako suveréna může soudní moc změnit jen ve výjimečných případech, kdy vady volebního procesu prokazatelně způsobily, že by voliči rozhodli jinak a byl by zvolen jiný kandidát (srov. též nálezy Ústavního soudu ze dne 26. 1. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 73/04).
16. Soud se nejprve zabýval námitkami zpochybňujícími pravomoc starostky obce Moldava vyškrtnout jménem obecního úřadu osoby ze stálého seznamu voličů.
17. Soud k tomu úvodem připomíná své závěry vyslovené již v usnesení ze dne 24. 10. 2022, č. j. 115 A 5/2022-109, jímž bylo hlasování ve volbách do Zastupitelstva obce Moldava konaných ve dnech 23. a 24. 9. 2022 shledáno neplatným. V odkazovaném usnesení zdejší soud poukázal mimo jiné na nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 6/11, který připustil aktivní postup obecních úřadů ve fázi sestavování seznamu voličů, jimiž mohou předejít zmanipulování voleb obstaráním hlasů účelově přihlášených voličů tím, že osoby hlášené k trvalému pobytu toliko formálně z něho budou vyškrtuty. Ústavní soud tak ve zmiňovaném nálezu dovodil oprávnění obecního úřadu plynoucí z § 28 odst. 2 volebního zákona vyškrtnout osoby ze stálého seznamu voličů a jeho dodatku, jestliže je dle poznatků obecního úřadu jejich pobyt v obci toliko formální. Na tento závěr navazuje další judikatura správních soudů, a to zejména usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 10. 2018, č. j. 24 A 2/2018-10, č. 3830/2019 Sb. NSS, ve kterém je uvedeno: *„zjišťování materiálního občanství v obci je jen korektivem, který má zabránit zneužití zákonem benevolentně nastaveného kritéria trvalého pobytu. Nemá být nahrazením kritéria trvalého pobytu. Z toho plyne, že orgán vedoucí stálý seznam voličů vychází zásadně z evidenčního údaje*

o trvalém pobytu občana, přičemž pro absenci materiálního pouta k obci jej může vyškrtnout jen v případech, kdy je přihlášení k trvalému pobytu zjevně realizováno za účelem manipulace voleb obstaráním hlasů formálních voličů.“ Soud tedy konstatuje, že obecní úřad má pravomoc vyškrtnout osobu ze seznamu voličů z důvodu jejího přihlášení k trvalému pobytu za účelem manipulace voleb v obci. Na druhou stranu je třeba upozornit, že se nejedná o obecné oprávnění obecního úřadu, které by ho opravňovalo hodnotit intenzitu vazeb k obci toho kterého občana a na základě závěru o intenzitě vazeb osobu ponechat či vyškrtnout ze seznamu voličů.

18. Podle § 28 odst. 1 volebního zákona stálý seznam voličů vede obecní úřad pro voliče, kteří jsou v této obci přihlášení k trvalému pobytu.
19. Podle § 109 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“), obecní úřad tvoří starosta, místostarosta (místostarostové), tajemník obecního úřadu, je-li tato funkce zřízena, a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. V čele obecního úřadu je starosta.
20. Podle § 111 odst. 2 zákona o obcích všechny písemnosti vyhotovené orgánem obce v přenesené působnosti orgánů obce, s výjimkou nařízení obce, se v záhlaví označují slovy „Obecní úřad“ („Městský úřad“, „Úřad městysu“) s uvedením názvu obce, městysu nebo města.
21. Podle § 110 odst. 2 a 3 zákona o obcích je tajemník obecního úřadu odpovědný za plnění úkolů obecního úřadu v samostatné působnosti i přenesené působnosti starostovi. Není-li v obci zřízena funkce tajemníka obecního úřadu nebo není-li tajemník obecního úřadu ustanoven, plní jeho úkoly starosta.
22. Soud dále uvádí, že dle § 71a volebního zákona je výkon působnosti obecního úřadu podle volebního zákona výkonem přenesené působnosti. Vzhledem k tomu je zřejmé, že se zastupitelstvo obce nijak nepodílí na postupech a rozhodování ve volebním procesu, neboť je orgánem samostatné působnosti obce, nikoliv přenesené působnosti. Obecní úřad tedy není povinen vyškrtnutí ze seznamu voličů se zastupitelstvem jakkoliv konzultovat ani zastupitelstvo informovat.
23. Soud dále konstatuje, že obě sdělení o vyškrtnutí některých osob přihlášených k trvalému pobytu v obci Moldava ze dne 21. 9. 2022 i ze dne 5. 1. 2023 byla vydána Obecním úřadem Moldava, neboť jsou takto označena a jako úřední osoba je zde uvedena Ing. Lenka Nováková, starostka obce. Vzhledem k tomu, že obec Moldava je malou obcí tzv. I. typu, která nezřídila funkci tajemníka obecního úřadu, je oprávněna a povinná funkce obecního úřadu v přenesené působnosti vykonávat starostka. Povinné konzultace s místostarostou ve volebním procesu volební zákon nestanoví. Nezbyvá než uzavřít, že v rámci obecního úřadu jako oprávněná úřední osoba mohla starostka Ing. Nováková přistoupit i k vyškrtnutí některých osob ze seznamu voličů. Námitky navrhovatelky zpochybňující pravomoc starostky obce Moldava vyškrtnout jménem obecního úřadu osoby ze seznamu voličů proto nejsou důvodné.
24. K námitce, že k vyškrtnutí osob ze seznamu voličů mělo být přistoupeno nejpozději v úterý 3. 1. 2023 před 16:00 hod. soud odkazuje na § 28 odst. 4 volebního zákona, ze kterého vyplývá, že dva dny přede dnem voleb obecní úřad seznam v 16.00 hodin uzavře. Okrskovým volebním komisím předá výpisy ze seznamu, které obsahují soupis voličů oprávněných volit v jejich volebním okrsku; výpisy ze seznamu obsahují poznámku, u

kterých voličů nastala překážka ve výkonu volebního práva podle § 4 odst. 2 volebního zákona.

25. Soud s odkazem na § 28 odst. 4 volebního zákona konstatuje, že volební zákon nezakazuje vyškrtnout osobu ze seznamu voličů až těsně před jeho uzavřením, k tomu však v daném případě nedošlo (viz níže). Nutno ovšem poznamenat, že vyškrtnutí osoby ze seznamu voličů těsně před jeho uzavřením může být považováno za snahu o znemožnění výkonu volebního práva (srov. usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 10. 2018, č. j. 24 A 2/2018-10).
26. Stěžejní argumentace navrhovatelky spočívala v neoprávněném vyškrtnutí osob ze seznamu voličů, neboť zvolená kritéria byla svévolná, nesprávná a účelová.
27. V této souvislosti je předně nutno zdůraznit a zrekapitulovat, že se v řešeném případě jednalo o opakované hlasování do Zastupitelstva obce Moldava, konané v návaznosti na usnesení zdejšího soudu ze dne 24. 10. 2022, č. j. 115 A 5/2022-109, jímž bylo hlasování ve volbách do Zastupitelstva obce Moldava konaných ve dnech 23. a 24. 9. 2022 shledáno neplatným. V usnesení č. j. 115 A 5/2022-109 přitom bylo na základě závěrů plynoucích z nálezů Ústavního soudu ze dne 4. 5. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 59/10 a sp. zn. Pl. ÚS 6/11, srozumitelně vyloženo, že „[v] tomto posuzovaném případě tedy této Ústavním soudem výslovně zmíněné a připuštěné možnosti Obecní úřad Moldava jako orgán odpovědný za vedení stálého seznamu voličů a jeho dodatku využil a vyškrtnl ze stálého seznamu voličů a dodatku k seznamu voličů osoby, které nebyly občany obce v materiálním slova smyslu a které neměly právo hlasovat ve volbách do zastupitelstva obce. (...) V projednávaném případě okrsková volební komise bezpochyby disponovala informací o tom, které osoby byly vyškrtnuty ze stálého seznamu voličů a jeho dodatku pro volby do zastupitelstva obce a z jakého důvodu, neboť tato informace byla zřejmá jak ze samotného výpisu ze stálého seznamu voličů a jeho dodatku, tak ze sdělení obecního úřadu ze dne 21. 9. 2022, který je součástí volební dokumentace.“
28. Zároveň bylo zdejším soudem v uvedeném usnesení upozorněno na to, že „... soud není v režimu projednání návrhu na rozhodnutí o neplatnosti voleb či hlasování, které podala volební strana, oprávněn přezkoumávat důvody, které vedly obecní úřad k vyškrtnutí osob ze stálého seznamu voličů a jeho dodatku. K tomu slouží zcela jiná řízení jak na úrovni obecního úřadu, tak v rovině soudního řízení. V tomto směru lze zdůraznit, že § 28 odst. 2 volebního zákona umožňuje každému voliči po obecním úřadu požadovat doplnění údajů nebo provedení oprav, přičemž obecní úřad je povinen do 48 hodin žadateli vyhovět nebo mu v této lhůtě písemně sdělit důvody, proč žádosti vyhovět nelze. V případě nevyhovění návrhu na zapsání do stálého seznamu voličů je pak osoba oprávněna podat návrh na vydání rozhodnutí o provedení opravy nebo doplnění stálého seznamu voličů a jeho dodatku dle § 88 s. ř. s. K tomuto návrhu pak musí být doloženo, že navrhovatel prostředek nápravy dle § 28 odst. 2 volebního zákona vyčerpal, a případně přiloženo i vyrozumění o tom, že žádosti vyhověno nebylo. To samozřejmě neplatí v situaci, kdy by obecní úřad ve lhůtě stanovené v uvedeném ustanovení volebního zákona nezaslal dané osobě vyrozumění a návrhu ani fakticky opravou údajů v seznamu nevyhověl, neboť v takovém případě by se daná osoba mohla na soud obrátit přímo. Z důvodu dodržení poslušnosti ochrany ve volebních věcech je tak nezbytné po dotčené osobě požadovat, aby se domáhala ochrany svého aktivního volebního práva návrhem na provedení opravy nebo doplnění stálého seznamu voličů a jeho dodatku, tj. k tomu určenému stádiu volebního procesu, aby již následné volební procesy nebyly zatíženy vadami týkajícími se zapsání osob ve stálém seznamu voličů či jeho dodatku, a to zejména v případech hlášení k trvalému pobytu pouze za účelem získání aktivního volebního práva pro volby do zastupitelstev obcí.“

29. Soud tak v návaznosti na výše citované usnesení a obsah volební dokumentace konstatuje, že už dne 21. 9. 2022 došlo nepochybně k vyškrtnutí určitých osob, jak bylo v projednávaném případě ověřeno ze stálého seznamu voličů obce Moldava a jeho dodatku. K tomuto vyškrtnutí přitom bylo obecním úřadem přistoupeno s odkazem na nález Ústavního soudu ze dne 4. 5. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 6/11, s tím, že vyškrtnuté osoby, které byly doposud zapsány ve stálém seznamu voličů, v obci Moldava fakticky nežijí a nemají k ní žádný jiný faktický vztah, nejsou občany obce v materiálním smyslu a nesvědčí jim s ohledem na judikaturu Ústavního soudu právo volit v zastupitelstvu obce. Obecní úřad proto dospěl k závěru, že výkon volebního aktu osob, které nejsou občany obce v materiálním smyslu, zatěžuje volební proces nezákonností, které se snaží obecní úřad předejít, a proto se rozhodl uvést obsah stálého seznamu voličů do souladu s fakticitou (viz sdělení Obecního úřadu Moldava ze dne 21. 9. 2022, č. j. OUM/573/2022).
30. Vyškrtnutí určitých osob v seznamu voličů ze dne 21. 9. 2022 pak nadále trvalo, neboť v mezidobí nenastala žádná (relevantní) okolnost, jež by tento dřívější úkon obecního úřadu zvrátila. Tento stav byl toliko znovu deklarován záznamem o překážce volebního práva ve smyslu nálezu Ústavního soudu ze dne 4. 5. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 6/11, u 38 osob formálně evidovaných v (aktualizovaném) stálém seznamu voličů obce Moldava a jeho dodatku ze dne 5. 1. 2023. Tato skutečnost se přitom zřejmým způsobem podává nejen z obsahu stálého seznamu voličů obce Moldava a jeho dodatku, ale i ze sdělení obecního úřadu ze dne 5. 1. 2023 o vyškrtnutí 38 osob ze seznamu voličů, dále ze zápisu o výsledku voleb do zastupitelstva obce Moldava a zápisu o průběhu a výsledku hlasování v dotčeném volebním okrsku, ve kterých je uveden celkový počet voličů, a to pouze 115 osob. Tyto skutečnosti ostatně nerozporuje ani samotná navrhovatelka.
31. Předmětné vyškrtnutí se tudíž již ode dne 21. 9. 2022 najisto týkalo všech takto dotčených osob. Tyto osoby přitom o svém vyškrtnutí ze seznamu voličů s ohledem na průběh prvního (neplatného) hlasování do Zastupitelstva obce Moldava konaného ve dnech 23. a 24. 9. 2022 věděly, popř. vědět mohly. Nutno doplnit, že podle § 28 odst. 2 věty třetí volebního zákona si může každý volič v úředních hodinách na obecním úřadě ověřit, zda je zapsán v seznamu; může požadovat doplnění údajů nebo provedení oprav. Komentářová literatura v tomto ohledu dále doplňuje, že *„zápis do seznamu voličů by měl být bedlivě sledován nejen samotnými voliči, bránícími se proti případným individuálním opomenutím, nýbrž i obecními úřady, které mohou případně nezapsat celé skupiny lidí účelově se přiblíživších k trvalému pobytu“* (Blažek, T., Jirásek, J., Molek, P., Pospíšil, P., Sochorová, V., Šebek, P.: *Soudní řád správní – online komentář. 3. aktualizace.*, C. H. Beck, Praha: 2016, k § 88).
32. V návaznosti na závěry plynoucí z uveřejněného a medializovaného usnesení zdejšího soudu ze dne 24. 10. 2022, č. j. 115 A 5/2022-109, tedy osoby dotčené vyškrtnutím ze seznamu voličů nepochybně mohly na danou situaci řádně a včas (resp. po dobu několika měsíců) reagovat, tj. ověřit si, že byly ze seznamu voličů vyškrtnuty a následně se domáhat případného odstranění chyb a nedostatků v seznamu voličů. Zdejší soud přitom už ve shora odkazovaném usnesení srozumitelným způsobem popsal, že § 28 odst. 2 volebního zákona umožňuje každému voliči po obecním úřadu požadovat doplnění údajů nebo provedení oprav, přičemž obecní úřad je povinen do 48 hodin žadateli vyhovět nebo mu v této lhůtě písemně sdělit důvody, proč žádosti vyhovět nelze. V případě nevyhovění návrhu na zapsání do stálého seznamu voličů je poté osoba oprávněna podat soudu návrh na vydání rozhodnutí o provedení opravy nebo doplnění stálého seznamu voličů a jeho dodatku dle § 88 s. ř. s. V usnesení ze dne 4. 10. 2018, č. j. 24 A 2/2018-10, nadto Krajský

soud v Ostravě připustil možnost, že ve zcela výjimečných případech není ani třeba opravný prostředek ve smyslu § 28 odst. 2 volebního zákona vyčerpat. Jinak řečeno, proti případné nezákonnosti či svévoli v jednání obecního úřadu, jakožto orgánu, který stálý seznam voličů vede, se mohou dotčené osoby bránit v rámci ochrany ve věcech seznamu voličů dle § 88 s. ř. s.

33. Na základě dříve popsanych (specifických) okolností daného případu a při zohlednění potřeby dodržet posloupnost ochrany ve volebních věcech je tak dle hodnocení soudu v projednávaném případě nezbytné trvat na tom, že se osoby vyškrtnuté již dne 21. 9. 2022 ze seznamu voličů obce Moldava měly ochrany svého aktivního volebního práva domáhat právě návrhem na provedení opravy nebo doplnění stálého seznamu voličů a jeho dodatku (§ 28 odst. 2 volebního zákona, § 88 s. ř. s.); tj. v rámci stádia volebního procesu k tomu určenému, aby již následné volební procesy nebyly zatíženy možnými vadami týkajícími se vyškrtnutí osob ze stálého seznamu voličů či jeho dodatku.
34. Z výše uvedeného plyne, že nelze přezkoumávat tvrzení navrhovatelky, která se voleb sama účastnila, o nesprávném či nezákonném vyškrtnutí konkrétních osob ze seznamu voličů, neboť proti tomuto postupu se měly bránit dotčené osoby zákonem stanoveným postupem. Z výše uvedených důvodů tedy soud neshledal návrh důvodným, a proto ho výrokem I. tohoto usnesení zamítl.
35. V souladu s § 90 odst. 3 s. ř. s. soud o návrhu rozhodl usnesením ve dvacetidenní lhůtě od okamžiku jeho podání, a to bez nařízení jednání, neboť všechny potřebné skutečnosti bylo možné zjistit z předložené volební dokumentace, takže již nebylo zapotřebí provádět dokazování.
36. Soud proto dle § 52 odst. 1 s. ř. s. pro nadbytečnost neprovedl navrhovatelkou a účastníkem 5) navržené dokazování označené jako výslech osob vyškrtnutých ze seznamu voličů, webovou stránku <http://www.moldava.cz/obecni-urad/uredni-hodiny-1/>, trestní oznámení na podezření ze spáchání trestného činu maření přípravy a průběhu voleb a referenda podle § 351 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoník, list vlastnictví č. X pro k. ú. X, výpis z obchodního rejstříku a z evidence skutečných majitelů ke společnosti DESSYM s. r. o., metodické vysvětlivky Českého statistického úřadu, fotografie budovy č.p. X v Moldavě, inzerát na ubytování v budově č. p. X v Moldavě, odkazem na sociální síti Facebook https://www.facebook.com/marketplace/item/5460367844010749/?ref=search&referral_c od=null&referral_story_type=post&tracking=browse_serp%3A32d28bca-b92e-412c-8b20-65096574a985, příspěvek na sociální síti Facebook uživatele „J. Ř.“ zveřejněný dne 26. 9. 2022, česné prohlášení Ing. D. L., Ph. D., MBA, a Mgr. D. L., ze dne 23. 1. 2023, vyrozumění o provedeném vkladu do katastru nemovitostí ve věci sp. zn. V-6981/2015-509, oznámení o povolení stavby – stavební povolení MD/5094/2020, rozhodnutí obecního úřadu Moldava ze dne 2. 11. 2022, č. j. OUM/522/2021, vyjádření P. M. a svědeckou výpověď M. K. Dále soud pro nadbytečnost neprovedl dokazování výslechem starostky obce Moldava, výslechem zastupitelů obce Moldava, přehledem osob zapsaných v seznamu voličů před zásahem starostky, přehledem osob zapsaných v seznamu voličů po zásahu starostky, přehledem trvalého pobytu všech osob zapsaných v seznamu voličů před zásahem starostky obce, dále informacemi o šetření ve věci sp. zn. STC/T/2023 vedené Okresním státním zastupitelstvím v Teplicích.

37. Soud zároveň neprovedl dokazování sdělením o vyškrtnutí některých osob přihlášených k trvalému pobytu v obci Moldava ze dne 5. 1. 2023, zápisem o výsledku voleb do zastupitelstva obce ze dne 8. 1. 2023, vyjádřením Ministerstva vnitra ze dne 23. 9. 2022, protestem proti zásahu do seznamu voličů, prohlášením předsedy volební komise, prohlášením sdružení ROZVOJ MOLDAVY A NOVÉHO MĚSTA, stížnostmi občanů obce, kterým bylo starostkou upřeno právo volit, neboť tyto listiny jsou součástí volební dokumentace, kterou se v tomto typu soudního řízení dokazování neprovádí. Soud neprováděl ani dokazování sdělením Ministerstva vnitra ze dne 11. 11. 2022, č. 341/2022 Sb., o vyhlášení opakovaného hlasování do zastupitelstva obce, neboť se jedná o právní předpis publikovaný ve Sbírce zákonů, kterým se dokazování rovněž neprovádí.
38. O nákladech řízení soud rozhodl v souladu s § 93 odst. 4 s. ř. s, podle kterého v řízení ve věcech volebních nemá žádný z účastníků na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **nejsou** přípustné opravné prostředky (§ 104 odst. 1 s. ř. s.).

Usnesení **nabývá** právní moci dnem jeho vyvěšení na úřední desce soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Ústí nad Labem 1. února 2023

JUDr. Petr Černý, Ph. D. v.r.
předseda senátu